

Planificare, Bugetare si Control

Buna ziua, va voi prezenta modalitatea de realizare a controlului procesului de bugetare, o perspectiva strategica pentru planificarea distributiva a afacerii.

1. Structura de Buget

Structura de Buget o regasiti pe functia **Financial - Definitii Generale - Structura Buget**

Elementele unei structuri de buget sunt Veniturile (sursele de finantare) si Cheltuielile (articolele bugetare). Fiecare tip se dezvoltă pe o structura arborescenta.

Sursele de finantare si articolele bugetare se asociaza pe conturile care participa in procesul de management financiar, astfel valorile din tranzactii sunt alocate in mod transparent utilizatorului pe indicatorii din executia bugetului, actualizand astfel bugetul.

Pentru creare unei noi surse de finantare, urmati pasii:

- Pozitionati-va pe un nod radacina sau intermediar si actionati butonul Adaug sau Copiez;
- Actualizati campurile: Cod, Superior, Ordine (programul propune urmatorul numar disponibil. Acesta poate fi completat si de mana de catre dumneavoastra, in cazul in care numarul de ordine pe care il completati, nu a mai fost utilizat), Denumire, Denumire scurta, Ultim = NU, Stare, Cod Raportare.

- Apasati Ok pentru salvarea inregistrarii.

Asociem veniturile subordonate Veniturilor din exploatare: Venituri Proprii si Alte Venituri

Pentru crearea unui nod frunza:

- Pozitionati-va pe un nod superior sau pe o frunza a nodului superior si actionati butonul Adaug sau Copiez;
- Actualizati campurile: Cod, Superior, Ordine, Denumire, Denumire scurta, Ultim = DA, Stare, Data Inceput, Data Sfarsit, Cod Raportare.

Pentru sectorul public, se recomanda completarea campurilor: Finantare, Fond Cheltuieli, Cod Decontare, Activitate, Sursa Finantare Raportare.

- Apasati Ok pentru salvarea inregistrarii.

Pentru definirea unui articol bugetar, urmariti aceeasi pasi, cu urmatoarele observatii:

- Tip = Cheltuiala;
- Pentru sectorul public, se recomanda completarea campurilor: Finantare, Cod Decontare.

Sursele de finantare se asociaza conturilor de venit, iar sursele de finantare si articolele bugetare se asociaza conturilor de cheltuieli, in scopul propunerii acestora in tranzactiile care participa la executia bugetului de venituri si cheltuieli.

Accesati **Financial - Definitii Generale – Planul de conturi**

- Faceti filtrare dupa un cont de cheltuiala. In ecranul Management Financiar, contului i s-a acordat valoarea Costuri si au fost initializate valorile ce se vor propune in tranzactii pentru sursa de finantare si articolul bugetar, valori prezente in structura de buget.

- Similar, selectam un cont de venit. In campul Management Financiar, contului i s-a acordat valoarea Venituri. Ii modificam sursa de finantare cu cea adaugata.

Revenim pe functia Structura Buget.

Structura Alternativa (optional)

Permite dezvoltarea de indicatori suplimentari structurii de baza a bugetului prin expresii matematice din surse de finantare si articole bugetare. Pot fi create oricate structuri alternative de raportare, structuri care pot fi selectate la raportarea bugetului. Indicatorii structurii alternative vor fi afisati in randurile raportului. Structura alternativa poate fi definita ca o multime de arbori, in noduri se agrega valorile calculate in frunze.

Adaugam o structura alternativa, de exemplu: Profit brut din vanzarea marfurilor.

Actionati butonul Adaug si completati campurile:

- Cod: Marfuri;
- Denumire: Profit brut din vanzarea marfurilor.

Ulterior, apasati Ok pentru salvare.

Adaugam indicatorul Venituri din vanzarea marfurilor.

Actionati butonul Adaug.

Completati campurile:

- Cod - VE_MF;
- Denumire - Venituri din vanzarea marfurilor ;
- Tip - Venit;
- Selectam din zona de surse de finantare, sursa de finantare aferenta acestui indicator. Observam ca in expresie putem sa luam o proportie mai mica decat valoarea indicatorului din structura de baza. In situatia aceasta nu este cazul.

In expresie, in fata indicatorului s-a pus automat SF adica in expresie, indicatorul respectiv este din sursa de finantare.

Apasati ok pentru salvare.

Adaugam indicatorul Costul marfurilor.

Actionati butonul Adaug.

Completati campurile:

- Cod - CH_MF;
- Denumire - Costul marfurilor ;
- Tip - Cheltuiala;
- Articolele bugetare sunt in ordine alfabetica. Selectam indicatorul respectiv.

Apasati ok pentru salvare.

In continuare, dorim sa se afiseze Profitul Brut.

Putem sa scriem o expresie din randuri astfel:

- Apasam pe butonul Adaug;
- Completam Cod: Profit; Denumire: Profit brut din vanzarea marfurilor;
- Selectam Tip: Calculat;
- In campul Expresie, puneti R(de la rand) si codul fiecarui indicator.

Apasati ok pentru salvare.

Model Buget

Permite construirea modelului de raportare a executiilor bugetare. Indicatorii de management financiar sunt prezenti in coloanele raportarii bugetare.

Pentru afisarea indicatorilor din randuri puteti opta pentru structura de baza sau structura alternativa.

Pentru structura de buget de baza avem deja un formular facut in care avem calculat Bugetul Anual, Bugetul Actual, Abaterea absoluta fata de buget si realizat, precum si abaterea relativa.

De asemenea, am facut o macheta si pentru structura alternativa Marfuri pentru care trebuie sa realizam asocierea astfel:

- Actionati butonul Modific si selectati in campul Str. Alt., structura definita anterior. Ulterior apasati butonul Ok pentru salvare.

Macheta a fost construita pe acelasi model ca cel prezentat anterior pentru structura de baza.

2. Procesul de Bugetare

Procesul de Bugetare implica efectuarea unor anumiti pasi, astfel:

a. Definiti Versiunea de Buget;

Accesati functia **Financial - Indicatori si Bugete - Bugetare - Previziuni Buget**

Reprezinta totalitatea versiunilor de buget create in decursul unui an fiscal, determinat de suplimentari sau diminuari de sume.

La intrarea in functie, anul se initializeaza cu anul fiscal al perioadei fiscale selectate. Combo-ul "Anul" contine o lista cu toti anii fiscali definiti.

Meniul de selectare a versiunii va afisa versiunile de buget din anul fiscal selectat. Daca nu exista nici o versiune de buget pe anul fiscal selectat, atunci se va crea automat o versiune in lucru. In fata numarului de versiune se afiseaza in functie de starea versiunii un simbol (🔒 pentru versiunile in lucru, 🔒 pentru versiunile inchise si ✅ pentru versiunile active).

Pentru adaugarea unei versiuni procedati astfel:

- Apasati butonul Adaugare Versiune;

- Completat Data Referinta: Aceasta trebuie sa apartina anului fiscal pe care se introduce bugetul.

- Setati cu Da sau Nu, Versiunea Initiala. Versiunea Initiala reprezinta versiunea bugetului care nu a fost ajustata cu suplimentari sau diminuari ulterioare. Poate fi introdusa in Modelul de buget pentru crearea formatelor de raportare;

- Completati informatii ajutatoare in campul Notes;

- Apasati OK pentru salvare.

Mentionam faptul ca datele bugetate pot fi actualizate doar pe versiuni cu stare "IN LUCRU".

Declararea bugetului este dinamica, astfel porneste de la bugetarea fondurilor si alocarea acestora pe Business Unit-uri. Initial poate fi declarat pe total organizatie, respectiv pe fondul si business unit radacina. Ulterior valorile bugetate la niveluri superioare pot fi splitate pe nivelurile subordonate ale fondurilor si business unit-urilor.

b. Actualizati structura de fonduri pentru care doriti sa introduceti bugetul

Bugetare Fonduri - prezinta structura arborescenta de fonduri pentru care s-a definit bugetul in versiunea selectata.

In coloana Fonduri este afisata denumirea scurta a fondului. Butonul de salvare a datelor actioneaza pentru fiecare inregistrare. Butonul de stergere reseteaza toate sumele la valoarea zero fara a sterge in totalitate inregistrarea.

In cazul in care nu exista nici un fond bugetat pe versiunea selectata, se afiseaza fondul radacina cu butonul de salvare rosu. Pana nu se salveaza cel putin un fond nu se pot utiliza nici unul dintre butoanele mentionate anterior. Este permisa declararea bugetului pe orice fond din structura de fonduri (radacina, nod intermediar, frunza).

Pentru urmarirea realizarilor este recomandat a se intocmi bugetul la nivel de detaliu (fond, business unit, sursa de finantare sau cheltuiala).

- Pozitionati-va pe o versiune de buget cu starea IN LUCRU;

- Selectati:

- Tipul de Credite: Bugetare/Angajament;

- Diviziune perioada: Anual, Semestrial, Trimestrial, Lunar. In functie de valoare selectata previziunile se introduc cumulativ sau pentru fiecare Luna;

- Setati tipul de buget pe care il definiti: de Cheltuieli sau Venituri.

c. Dezvoltati bugetul la nivel de Fond, Business Unit, Sursa de Finantare, Articol Bugetar.

- Completati valoarea totala a bugetului (in cazul acesta, pentru cheltuieli), ulterior apasati butonul Salveaza;

- Apasati butonul Splitteaza, selectati fondul nod, ulterior apasati OK;

- Pozitionati-va pe fondul adaugat, ulterior apasati pe butonul Splitteaza si selectati fondul frunza, apoi apasati OK;

- Actionati butonul BU pentru adaugarea unui Business Unit;

- Ulterior actionati butonul Splitteaza si selectati BU-ul frunza apoi apasati OK. In cazul in care aveti mai multe BU-uri de adaugat, apasati Adaugare Business Unit;

- Actionati butonul SF;AB;

- Actionati butonul Adauga SF, bifati sursa de finante, ulterior apasati ok;
- Actionati butonul Adauga AB, bifati articolul bugetar, ulterior apasati ok;
- Actionati butonul Adauga AB in SF daca pentru fiecare sursa de finantare se stabilesc cheltuielile ce se pot efectua;
- Completati valorile necesare pentru fiecare SF si AB;
- Salvati bugetul cu ajutorul butonului Salvare la nivel de line, sau a celui de la nivelul barei de instrumente Salvare Toate, ulterior actionati butonul Salvare Buget;
- Reveniti in ecranul principal si validati bugetul integral prin actionarea butonului Activare Versiune.

3. Export / Import Versiune Buget

In primul rand, pentru a importa un buget este necesar sa prelucrati fisierul Model incarcare buget.csv prin actualizarea coloanelor cu valorile corespunzatoare, astfel:

- coloana A - Fondul;
- coloana B - Business Unit-ul;
- coloana C - Sursa de Finantare;
- coloana D - Articol Bugetar;

Codurile completate pentru Sursa de Finantare si Articolul Bugetar trebuie sa aiba atributul Ultim = DA.

Suma se va completa pe coloana F in cazul in care bugetul este alocat anual. In cazul in care bugetul trebuie incarcat separat, pe fiecare luna, completati fiecare coloana de la F la Q cu valorile respective.

Daca bugetul trebuie incarcat trimestrial atunci, completati coloana F - ianuarie, coloana I - aprilie, coloana L - iulie si coloana O - octombrie.

Pentru incarcarea bugetului semestrial, completati coloana F - ianuarie, respectiv coloana L - iulie.

Dupa completarea fisierului, salvati fisierul pe statia de lucru.

Ulterior, accesati functia **Financial - Indicatori si Bugete - Bugetare - Previziuni Buget**

- Apasati butonul Incarcare Buget din fisier;
- Selectati Periodicitate = Anual;
- Apasati butonul Alege fisierul ulterior, selectati fisierul prelucrat;
- Apasati butonul START.

Datele au fost incarcate cu succes.

- Inchideti raportul afisat prin actionarea butonului Inchidere, ulterior apasati din nou butonul Inchidere pentru a inchide ecranul de Incarcare buget din fisier.

Pentru vizualizarea informatiilor, la nivel de organizatie, apasati pe butonul BU.

De asemenea, pentru vizualizarea detaliata a datelor incarcate, apasati pe butonul SF;AB.

Dupa ce ati efectuat o verificare asupra bugetului incarcat, actionati butonul Activare Versiune.

Pentru a exporta bugetul apasati pe butonul Export Bugetare. Exportul se realizeaza sub acelasi format ca cel de incarcare.

Puteti utiliza fisierul exportat pentru incarcarea unei noi versiuni de buget. Modificati fisierul exportat ulterior, salvati fisierul in format .csv. Incarcati fisierul conform pasilor prezentati anterior.

4. Executie Buget

Pentru verificarea bugetului incarcat/disponibil, accesati **Financial - Indicatori si Bugete - Bugetare - Executie Bugetara**.

Selectati Model Buget si apasati Start pentru listarea raportului.

Raportul prezinta sursele de finantare si articolele bugetare incarcate anterior cu valorile aferente prezentate pe coloana Buget Perioada.

Pentru a exemplifica, am adaugat doua tranzactii cu conturile 607, respectiv 707.

Revenim pe functia **Financial - Indicatori si Bugete - Bugetare - Executie Bugetara**.

Apasati butonul Start.

Tranzactia este reflectata in buget pe coloana Actual Perioada. Valoarea nu include TVA.

Inchidem raportul listat si selectam modelul de buget definit pe structura alternativa. Apasati Start pentru listare.